

EN ZONES ON POT CAUSAR UN GRAN PERILL ECOLÒGIC

La multinacional busca solar

Poc poden dir els afectats de Pego, Cabanes o l'Ametlla de Mar davant el gegant Disney. Els desequilibris que la multinacional pot causar on caiga, però, exigeixen ja el debat.

A. Beltran i J. Castellà-Gassol

Entre els termes municipals de Pego i Oliva, a cavall de les comarques de la Safor i la Marina Alta, el territori de marjal conegut com el Pla constitueix la part central de la zona on la Disney estudia una de les seues ubicacions possibles.

Les 1.200 hectàrees de zona humida que formen el Pla han estat objecte, en els últims temps, d'una acció de dessecació a càrrec de l'Iryda, amb la finalitat de guanyar terra per a l'agricultura. Aquesta actuació ha estat contestada pels col·lectius ecologistes de la comarca, entre els quals hi ha el Grup Samaruc d'Oliva, que han argumentat amb raó la importància natural d'aquesta mena de marjals. En aquests moments, la zona està molt deteriorada, però encara es pot recuperar.

La resta de terrenys que el parc d'atraccions hauria d'ocupar són extensions de tarongerar, distribuïdes entre la Compañia Hispano Germana, els exportadors Pascual Hermanos, alguns industrials de Sueca i Cullera i altres propietaris. De l'impacte que la instal·lació del complex en la zona provocaria parla molt eloqüentment la comparança entre les dimensions del projecte complet, prop de 8.000 hectàrees, i el total d'hectàrees que fa un dels termes municipals implicats, el d'Oliva: unes 10.500, aproximadament.

Pel que fa a les infraestructures, la zona és travessada per l'autopista València-Alacant, per la carretera València-Alacant i per la carretera comarcal Oliva-Pego. Es troba a una distància semblant dels dos aeroports valencians i té ports

pròxims, a Oliva i Dénia. A l'alçada del Pla, prop del riu Molinell, hi havia projectada una urbanització que no es dué a terme. Últimament, en aquell punt, la Compañia Hispano Germànica inicià la construcció d'una escullera, actualment paralitzada, però que ha generat diverses invitacions de l'empresa als representants municipals per tractar d'arribar a un acord de reiniciació.

Per caracteritzar, finalment, la importància de l'impacte de la Disney en Pego i Oliva, i una vegada apuntades les qüestions ecològiques i les gegantines dimensions demogràfiques i físiques, potser convé apuntar les dades sobre l'atur en la comarca, ja que el de la creació de llocs de treball és un dels arguments més utilitzats a favor del projecte. D'acord amb les últimes estadístiques de la Generalitat valenciana, a Pego hi ha 203 aturats sobre una població total de més de 9.000 habitants. A Oliva, d'altra banda, hi ha 850 aturats sobre una població de més de 20.000 habitants. Bé és pot dir que l'atur no és, precisament, el problema més greu de la zo-

na. I sí, en canvi, la decisió sobre el seu medi natural i el model de desenvolupament econòmic i social.

Un paratge d'Inestimable valor ecològic

El cas de Cabanes és molt similar. Més greu, si cap, pel que fa als aspectes ecològics. El projecte de construcció de la Disney abraçaria un territori comprès entre els termes municipals de Cabanes i Torreblanca. En el centre hi ha el paratge conegut com el Prat, una zona humida de 875 hectàrees d'extensió, que constitueix una estació vital en les migracions d'aus cap a l'interior d'Europa. La part d'aquest paratge corresponent al terme de Cabanes és de propietat municipal, mentre la part de Torreblanca correspon a particulars.

Un informe de la Colla Ecologista de Castelló descriu així les característiques de l'indret: «el terreny té diferents aportacions hídriques subterrànies que fan possible que la zona quede rebllida per l'aigua en èpoques de ploguda. Això afavoreix el niuament i la reproducció de diferents espècies d'aus i peixos, tot i que aquests últims mai no són molt abundosos. També la vegetació hi ocupa un lloc destacat, amb espècies realment interessants. Val la pena fer esment de l'abundància de rapinyaires (esparver cendrós, arpella vulgar...). A més, hi ha una colònia reproductora de perdius de mar que, amb cinquanta parelles, constitueix la principal colònia reproductora d'aquesta espècie al Mediterrani peninsu-

lar. Escampats arreu dels estanys i entre els joncs, nien espècies característiques d'aquest ecosistema com ara l'agró roig, fotges i diverses espècies d'ànecs.

Altrament, les dunes acullen moltes parelles de corriols i xatracas. A l'hivern, l'indret esdevé un important col·lector d'ànecs, gavines, ardeides i encara boques. Però la constant pressió dels caçadors, que, a més, contamina el paratge amb milers de cartutxos de plom i plàstic, els fa fugir i gairebé no se'n veuen enlloc. Respecte a la fauna sense plomes, cal dir que els mamífers no hi despunten massa. De tant en tant, han estat vistos senglars a la vora de la mar. Entre els rèptils, fer esment de la sargantana cua llarga i, entre altres amfibis, el tòtil. Encara s'hi troben samarucs, tot i que en retrocés, enfront d'un peix d'importació, la gambússia americana.

Fa temps es va intentar d'urbanitzar la zona, però el projecte va poder ser aturat. Ara hi funciona una turbera que perjudica considerablement la fauna i que posa en perill de salinització la pròspera agricultura de la Ribera de Cabanes».

La descripció és prou il·lustrativa. Potser la Disney en deixarà sobreviure només la gambússia americana. En tot cas, l'argument de la creació de llocs de treball en la zona es veu qüestionat davant l'estadística oficial. A Cabanes hi ha 45 aturats, sobre 2.700 habitants, mentre a Torredembarça n'hi ha 142, sobre una població superior als 4.500 habitants.

La infraestructura d'aquest territori susceptible de ser una base per a la Disney és molt temptadora: l'autopista del Mediterrani, la carretera nacional 340, la via del ferrocarril i una situació pròxima als nuclis turístics de la costa.

Una de les poques zones verges de Catalunya

Una empresa d'enginyeria pertanyent a l'INI (Instituto Nacional de Industria) —el conglomerat que reuneix les empreses de l'Estat espanyol— acaba de facturar 12 milions de pessetes per un avantprojecte que acaba de fer sobre les possibilitats d'instal·lar un Disneyland al terme municipal de l'Ametlla de Mar.

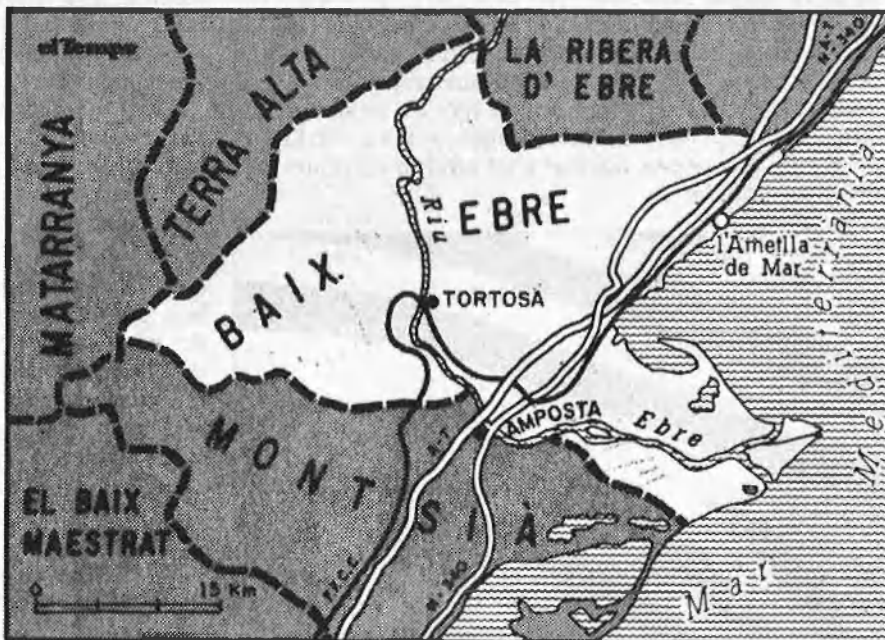
El nom de l'empresa es manté en el més profund dels secrets, però es sap que les característiques de l'informe suposen unes aproximadament 3.000 hores de feina, que ha estat realitzada

amb urgència a final d'estiu. Les fotos aèries que il·lustren el treball, consistent en gràfics i diferents dictaments tècnics, van ser preses tot just entre el final d'agost i la primavera de setembre d'enguany.

L'avantprojecte de l'INI estudia amb detall l'estructura geològica dels terrenys i les condicions geogràfiques i humanes de l'entorn. Es tracta d'una zona de garrigues i molt ventosa, situada entre la mar a l'est i sud-est; les muntanyes grises i pelades de la Serra del Mar al nord-oest; la central nuclear de Vandellòs al nord-est i diferents cales turístiques i el poble de l'Ametlla de Mar al sud i sud-oest.

mil hectàrees, més aviat aquestes últimes que no pas les primeres, la qual cosa ve a coincidir amb les necessitats de Walt Disney Productions. Els americans, efectivament, calculen que el terreny mínim que els cal és d'un 2.427 hectàrees, per començar. En una segona fase, segons han assenyalat, voldrien aconseguir-ne unes 8.000.

S'entén aquesta fam de terrenys si es considera que Walt Disney no sols és una empresa amb una branca cinematogràfica i una altra dedicada a explotar parcs d'atraccions, sinó que també es dedica als negocis immobiliaris i, fins i tot, al conreu de maïdixes.

Aquests terrenys pertanyen al terme municipal de l'Ametlla, però són a tocar, per la banda nord, amb el terme municipal de Vandellòs. I, pel que fa a les comunicacions, ja amortitzades, no se'n pot demanar més. Hi travessen el ferrocarril de Barcelona a València; l'Autopista del Mediterrani A-7, la carretera N-340 de Barcelona a València i la carretera N-230 de Tortosa a Lleida. I, a més, de l'extraordinari i bonic port de la propera població de l'Ametlla, el terreny estrictament previst per aquest projecte agafa l'àrea on hi ha actualment instal·lada la Urbanització Calafat, que disposa d'un port propi, amb una capacitat de 800 amarradors.

La zona que estudia l'avantprojecte de l'INI pertany en gran part a la família Mangrané, que prové de Tortosa, on tenen altres terres heretades. Es calcula que la zona que la família Mangrané podria vendre als americans se situa entre les mil i les dues

En els últims anys, certament, els ingressos dels parcs d'atraccions havien representat quasi les tres quartes parts dels ingressos totals de la companyia; però, si bé la instal·lació d'un Disneyland al Japó ha representat una suplementària font de divises, d'ara endavant la gerència pensa dedicar més esforços a la creació cinematogràfica. Els americans ja n'estan una mica cansats, de l'ànec Donald i de Mickey Mouse: ara —segons sembla que pensen— que hi juguin els japonesos i nosaltres.

Però la decisió no depèn només dels americans i molt poc, quasi gens, del que pugin dir, pensar o fer, els responsables de les generalitats valenciana i catalana. Madrid ho porta tot directament, i el màxim madrileny encarregat de la qüestió és Ignacio Vasallo, director general de Turisme del Ministeri espanyol, i, per sota d'ell, Ignacio Fuejo. □